

Wandeling Drij Dryncken

Het buitengebied van het grensdorp Stramproy kent een lange, boeiende geschiedenis. Een verhaal dat deels, hier en daar nog afleesbaar is aan het groen, de verbindingen en overgangen tussen hoog en laag, de afwisseling tussen open en besloten en restantjes van oude kavelgrenzen. Een deel van de biografie van dit grenslandschap zit in de kleine en grotere voetnootjes.

Tot het einde van de 19de eeuw behoorde het gebied tussen Stramproy, Haler en Ell tot de natte Kempen: met de gemeenschappelijk in gebruik zijnde hoge en lage heidegebieden en uitgestrekte laagveenmoerassen met grote vennen. Op de hogere velden dicht bij de boerderijen de oude bouwlanden, veelal omgeven door dichte hagen en houtwallen. Verderop de nattere broeken (Molen- Riet- Hout- en Wisbroek) de wei, gras- en hooilanden. En nog verderop de gemeenschappelijke gronden waarop men kon 'heyen en weyen'.

1 Reinkesschans

Direct achter het Houtbroek vinden we de Reinkesschans; een schuiloord waar de arme bevolking in de roerige 80-jarige oorlog en daarna een veilig heenkomen zocht wanneer legervolk of plunderende roversbendes in aantocht waren. Vluchtschansen waren doorgaans voorzien een hogere aarden wal, en een met palen gevlochten houtwerk met doornige hagen. De schans werd met de Groone-schans bij de Horsterweg in 1838 door de kerk verkocht voor de aankoop van de Apollonia 'bidklok'.

In 2003 legde de ondernemer J. Beljaars een 18 ha groot, publiek toegankelijk prachtig landgoed aan bij de boerderij Pieërkes'. Het ietwat hoger gelegen terrein waar vroeger de vluchtschans was, is beplant met bomen en als zodanig niet meer herkenbaar.

2 Donderswiejer; viscultuur

Aan het einde van de 19de eeuw werden her en der voorzichtige pogingen gedaan om de gebrekkige afwatering van natte gebieden op gang te brengen. Uit die periode dateert Donderswiejer, vernoemd naar de burgemeester Donders (in functie 1914-1928). Weijeren verwijst naar Vivarium, latijn voor bewaring van levende dieren. In deze arme, katholieke streek stond vis wekelijks op het menu. Bevers afkomstig uit het stroomstelsel van de Tungalroyse beek hebben dit water- en voedselrijk gebied ook ontdekt.

12 De Zwarte Pater en Moggio Wieje

In de richting van Ell ligt in de verte de (nieuwe) Goert en de Muggewijers. De naam zegt het al, natte, moerassige gebieden. Hier betrok een uitgetreden priester in het begin van de eeuwwisseling een woning. In het dorp werd hij als een zonderling beschouwd en noemde men hem de Zwarte Pater. In deze streek zijn in WOII de nodige geallieerde bommenwerpers, onderweg of op de terugweg naar het Ruhrgebied gecrasht. In het boerenland in de richting van de Zwarte Pater kwam op 11 september 1942 een door een Duitse nachtjager Vickers Wellington bommenwerper neergehaalde terecht. De bemanning, drie Britten, een Canadees en Australiër kwamen hierbij om.

11 De Oude Goert

Rond 1900 begon de afwatering van vennen als de Oude Goert. Ondanks de enorme afname van weidevogels door de schaalvergroting en de mechanisatie in de landbouw komen hier nog steeds Kieviten en zeer sporadische nog wel eens een grutto en wulp voor.

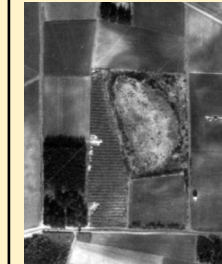
10 Pinxten of Thoerderweijers

De Pinxten of Thoerderweijers waren rond de eeuwwisseling nog een uitgestrekte, natte wildernis. In het begin van de 20ste begonnen de energieke zonen van de middenstander (Waaie Bert) Aendekerk aan de ontwatering en ontginning van de vennen in dit gebied. In zes weken tijd groeven zij een ontwatering naar de Vleet, waarna het 't Vin en het Leimvin droogvielen. Daarna maakten met succes de de Thoerder of Pinxtenweijers 'good'. Ter nagedachtenis aan waaie-ontginning en het bouwen van 2 boerderijen werd het Waalekruis in Haler opgericht.

9 Blokvin

Vlas voor de linnenweverij kreeg maar in twee vennen na het roten een mooie blanke kleur; in 't Vosseven en hier in het 1 ha groot Blokven.

In 1953 begon men met het volstorten met bouw-, huis- en ander 'afval'. Burgemeester Hoeijmakers (53-63) trok het snel groeiend Stramproy de moderne tijd in. De Maas en Roerbode riep Rooj met zijn keurige plantsoenen uit tot 'Parel van Limburg'.

8 De Galg en Blazeren Kuuëtje

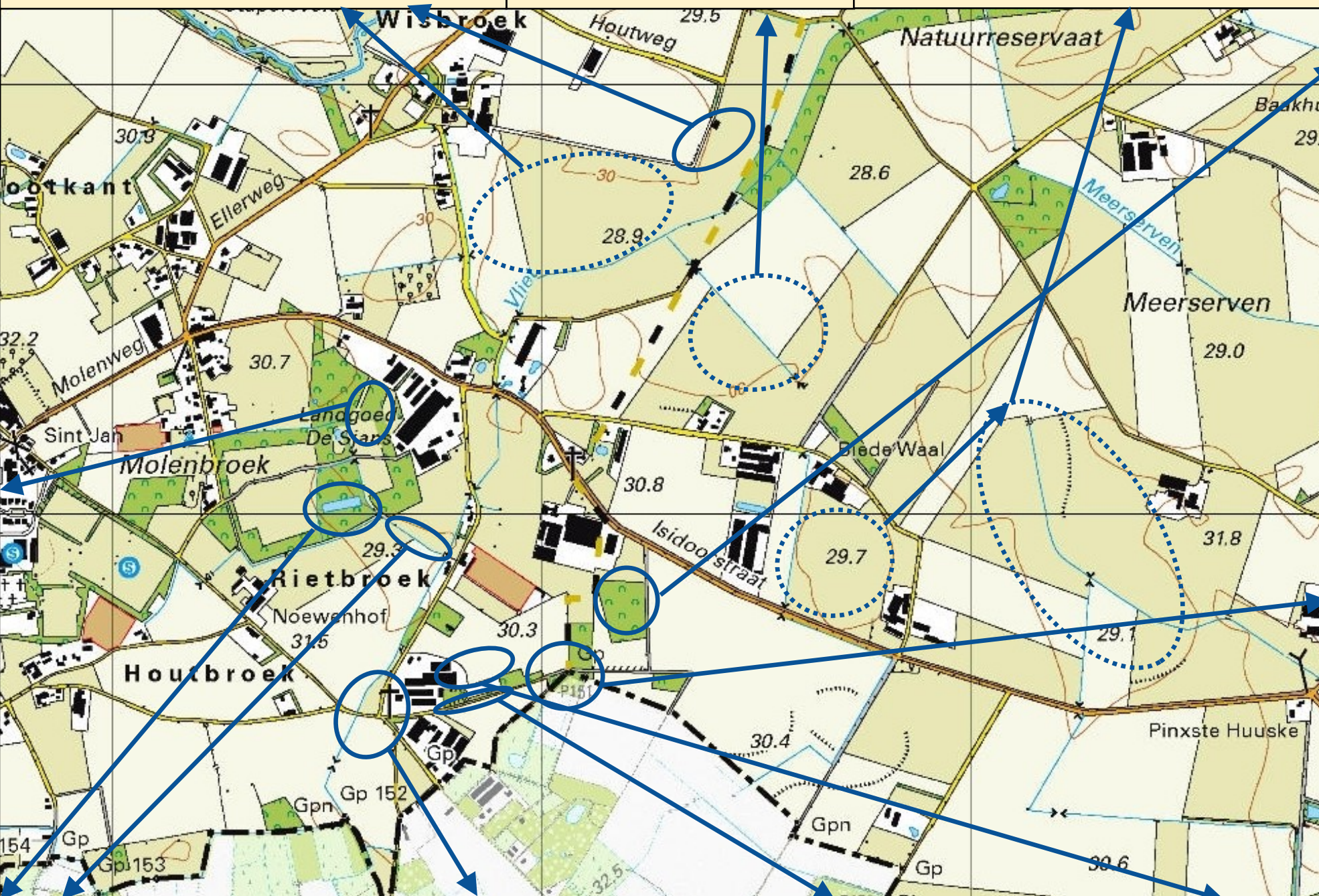
In deze omgeving stond de galg. Vreemd volk was dan gewaarschuwd. Hier moest men met het 'recht' geen loopje nemen. In 1648 werd voor brandstichting, onkuis leven en overspel Jenne Dielen ter dood veroordeeld. Het vonnis werd hier voltrokken, omtrent 'die Windmuele' waar zij aan een staak verbrand is op een 'berghsken'.

In deze omgeving werd eind 18e eeuw een man met 'blazen, een soort van melaatschheid' ondergebracht. De naam 'Katte' duikt in 1829 op wanneer een aan lagere wal geraakte onderwijzer in een hut nabij grenspaal 151 trekt. Wanneer er een 'overschot aan katten' was werden ze naar Dirke gebracht, die van de gelooide vellen "tabaksbuile" maakte. Op het einde van WOII stond hier nog een vervallen huisje. Vlak achter het huisje liep de 357 km lange doodendraad, de elektrische grensversperring waar 2000 volt op stond. Tussen Bocholt en Kessenich werden in twee jaar tijd 36 mensen 'doodgeblijemd'.

7 Smokkel

In grensgebieden waar tol en accijns wordt geheven bestaat een levendige smokkelhandel. Zo begon in 1872 de smokkel van zout toen de Belgen de de accijns op zout afschaften: 200% winst!! De smokkelwaren werden overal in cafe's afgezet. Kinderen gingen al op vroege leeftijd op verkenning uit en namen margarine, suiker, zout en stroop uit Molenbeersel mee de grens over. Echt mannenwerk was de smokkel met vee. Met kalveren of biggen in zakken die, dronken gevoerd, slapend de grens over gingen. Later kwam de botersmokkel, o.m. met pantser-wagens.

3 Eiken van Louike Arits

4 Vleetbrug en Kattekrûs

Mensen leven niet alleen voort in verhalen, maar soms ook in de vorm van levende monumenten. Dat is het geval bij forse eiken die worden toegeschreven aan de in 1903 jong gestorven boer Louike Arits, die bij leven in het dorp al bekend was om zijn 'gewoonte' om waar hij maar kon bomen te planten voor het nageslacht. Een aantal monumentale eiken is een levende herinnering aan deze 'bomenboer'.

Op sommige verbindingpunten komen hele verhaallijnen samen. Zo plaatste Ties Verkennis ('Katte') als dank na het herstel na een beroerte een wegwijk op Rietbroek. Na plaatsing mocht Ties nog 20 jaar bijtekenen. In Rooj is het feestelijk versieren van de religieuze monumentjes een traditie die met zorg wordt nageleefd en doorgegeven. Het vouwen van de verschillende soorten rozen is een techniek op zich die nog altijd wordt doorgegeven. Zie www.heyerkapel.nl.

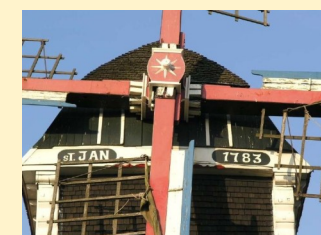
5 Oude verbindingbanen

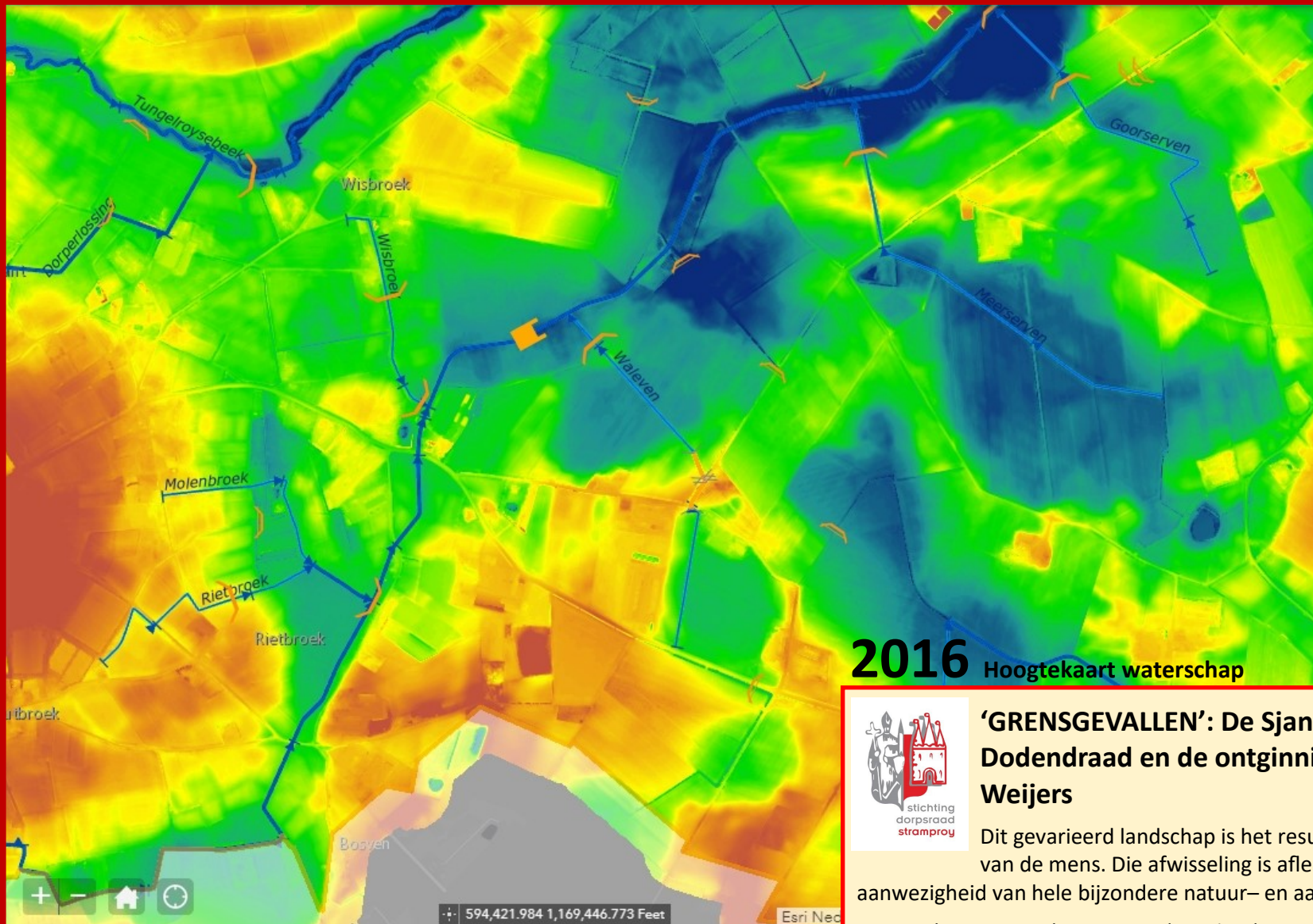
Tot aan de Franse Tijd liep de oude postbaan onder meer langs de voormalig de St Jansmolen en de Galgenberg naar Haler, Hunsel en verder naar Venlo en Keulen en in de andere richting naar Antwerpen. Het eerste wat passanten van een afstand zagen was de galg als een bak in het landschap.

Daarnaast heette dit drielandpunt ook de Drie Dryncke ter bezegeling van de 'vrede en vriendschappelijke verhoudingen die de drie Eyghen koesterden. De Drie Eyghen zo heette Kessenich-Neeritter en het vorstendom waaronder Stramproy viel, totdat de Fransen hier kwamen.

6 Het Meulendaal

Achter het huidige bedrijfsgebouwen van Teeuwen stond vroeger een hutje, waar na WOII bij het ploegen ijzeren schakels bovenkwamen. Geconcludeerd wordt dat hier de windmolen van het 'Meulendaal' stond. In 1783 zou de molen met toestemming van de Abdijs van Thorn door de broers Veltmans gebouwd zijn. In 1804 werd deze St. Jans molen afgebroken en verplaatst naar het Torenroth, omdat Beersel en Winkel een eigen molen hadden gebouwd en niet meer in Rooj hoefden te malen.

2016 Hoogtekaart waterschap

1898

'GRENSGEVALLEN': De Sjans – Drie Dryncke, Dodendraad en de ontginning van de Pinxten Weijers

Dit gevarieerd landschap is het resultaat van natuurlijke processen en de hand van de mens. Die afwisseling is afleesbaar aan allerlei groene erfgoederen en de aanwezigheid van hele bijzondere natuur- en aardkundige waarden.

Een werkgroep van de Dorpsraad vestigt de aandacht op de staat en het verhaal van dit eeuwenoude gebied.

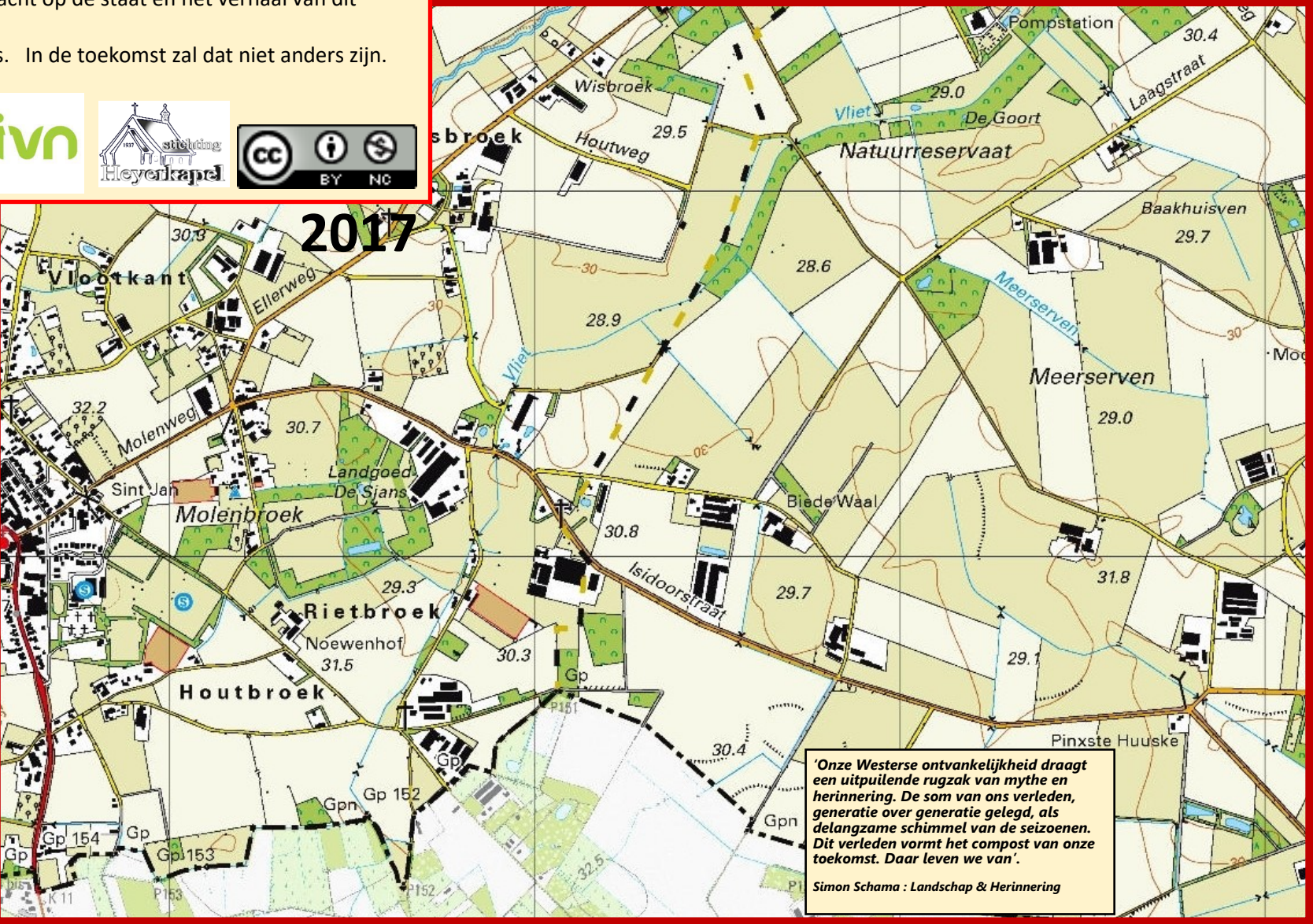
Mensen hebben dit gebied gemaakt tot wat het is. In de toekomst zal dat niet anders zijn.

Start: Molenbroek 19 Stramproy, ca 5,7km

Versie 1 22 april 2018

Ca 1771 Ferraris

2017

'Onze Westerse ontvankelijkheid draagt een uitpuilende rugzak van mythe en herinnering. De som van ons verleden, generatie over generatie gelegd, als delgzame schimmel van de seizoenen. Dit verleden vormt het compost van onze toekomst. Daar leven we van.'
Simon Schama : Landschap & Herinnering